



RĪGAS DOME

Rātslaukums 1, Rīga, LV-1539, tālrunis 67012222, e-pasts: riga@riga.lv

LĒMUMS

Rīgā

16.06.2021.

Nr. 640

(prot. Nr. 24, 7. §)

Par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 40. panta pirmajā daļā noteikts, ka publiska persona var deleģēt privātpersonai pārvaldes uzdevumu, ja privātpersona attiecīgo uzdevumu var veikt efektīvāk. Minētā likuma 40. panta otrajā daļā noteikts, ka privātpersonai pārvaldes uzdevumu var deleģēt ar ārēju normatīvo aktu vai līgumu, ja tas paredzēts ārējā normatīvajā aktā. Šī likuma 41. panta pirmā daļa paredz, ka publiska persona var deleģēt pārvaldes uzdevumus, kuru izpilde ietilpst šīs publiskās personas vai tās iestādes kompetencē, savukārt minētā likuma 42. panta pirmajā daļā noteikts, ka privātpersonai jābūt tiesīgai veikt attiecīgo pārvaldes uzdevumu. Lemjot par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu privātpersonai, ņem vērā tās pieredzi, reputāciju, resursus, personāla kvalifikāciju, kā arī citus kritērijus.

Saskaņā ar Rīgas domes 01.03.2011. saistošo noteikumu Nr. 114 “Rīgas pilsētas pašvaldības nolikums” (turpmāk – saistošie noteikumi Nr. 114) 17. punktu Rīgas pilsētas pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) funkciju (uzdevumu) izpildes nodrošināšanai Rīgas dome saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu dibina kapitālsabiedrības vai iegūst līdzdalību esošajās kapitālsabiedrībās. Informācija par kapitālsabiedrībām, kurās Pašvaldībai pieder kapitāla daļas (akcijas) un kuras nodrošina Pašvaldības funkciju (uzdevumu) izpildi, norādīta saistošo noteikumu Nr. 114 3. pielikumā. Minētajām kapitālsabiedrībām Pašvaldība ar līgumu var deleģēt no Pašvaldības autonomajām funkcijām izrietošu valsts pārvaldes uzdevumu izpildi. Kapitālsabiedrībām, kuras sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, Pašvaldības atbalsts tiek sniegts saskaņā ar Eiropas Komisijas 20.12.2011. lēmumu 2012/21/ES par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi.

Saistošo noteikumu Nr. 114 3. pielikuma 1. punktā noteikts, ka Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas satiksme” sniedz sabiedriskā transporta pakalpojumus Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā, pārvalda un apsaimnieko Rīgas pilsētas maksas autostāvvietas ielu sarkano līniju robežās un piedalās Rīgas pilsētas transporta infrastruktūras uzturēšanā un attīstīšanā, veicot komercdarbību stratēģiski svarīgā nozarē, kurā pastāv dabiskais monopols, tādējādi nodrošinot sabiedrībai attiecīgā

pakalpojuma pieejamību, un kuras infrastruktūras attīstībai nepieciešami lieli kapitālieguldījumi.

Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rīgas satiksme" (reģistrācijas Nr. 40003619950) ir kapitālsabiedrība, kurā Pašvaldībai pieder visas kapitāla daļas.

Ceļu satiksmes likuma 4. panta pirmajā daļā noteikts, ka ceļu satiksmes vispārējo pārvaldi realizē Ministru kabinets un pašvaldības atbilstoši savai kompetencei.

Likuma "Par autoceļiem" 1. panta otrā daļa paredz, ka pilsētu ielas ir attiecīgo pašvaldību iestāžu pārziņā, un to uzturēšanas un lietošanas kārtību nosaka šīs iestādes. Likuma "Par autoceļiem" 2. panta ceturtajā daļā noteikts, ka iela ir transportlīdzekļu satiksmei paredzēta inženierbūve pilsētas teritorijā, savukārt saskaņā ar minētā likuma 6. panta 4.¹ daļu pašvaldība ar saistošajiem noteikumiem var paredzēt, ka par transportlīdzekļa novietošanu uz pašvaldības autoceļa vai ielas stāvēšanai drīkst iekasēt maksu. Šajos noteikumos norādāms attiecīgais autoceļš vai iela (to posms), vai konkrēta teritorija, kurā ietilpst autoceļi vai ielas (to komplekss), noteikts laiks, kurā stāvēšanai novietotā transportlīdzekļa atrašanās uz pašvaldības autoceļa vai ielas ir par maksu (piemēram, noteikts diennakts, nedēļas laiks), maksas apmērs un tās iekasēšanas kārtība.

Likuma "Par pašvaldībām" 15. panta pirmās daļas 2. punktā noteikts, ka pašvaldības autonomā funkcija ir gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana). Atbilstoši likuma "Par pašvaldībām" 43. panta trešajai daļai pašvaldības dome var pieņemt saistošos noteikumus arī, lai nodrošinātu pašvaldības autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu izpildi.

Pamatojoties uz minētajām tiesību normām, ir izdoti Rīgas domes 05.02.2013. saistošie noteikumi Nr. 206 "Rīgas pilsētas pašvaldības maksas autostāvvietu apsaimniekošanas un lietošanas saistošie noteikumi" (turpmāk – saistošie noteikumi Nr. 206), kas nosaka Pašvaldības maksas autostāvvietu, kas atrodas ielu posmos, apsaimniekošanas un lietošanas kārtību Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā.

Atbilstoši saistošo noteikumu Nr. 206 3. punktam šie saistošie noteikumi ir obligāti visiem maksas autostāvvietas lietotājiem, kas lieto maksas autostāvvietu. Saistošo noteikumu Nr. 206 2.1. apakšpunktā ir noteikts, ka maksas autostāvvietā ir speciāli mehānisko transportlīdzekļu novietošanai izveidota un aprīkota Pašvaldības valdījumā esoša teritorija, kas atrodas ielu kā publiskai lietošanai nodotu kompleksu inženierbūvju sarkano līniju robežās posmos.

Likuma "Par pašvaldībām" 77. panta otrajā daļā noteikts, ka pašvaldības īpašums, tostarp ceļi, ielas, laukumi, parki, izmantojams attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju vajadzību apmierināšanai. Tādējādi, kā atzīts juridiskajā literatūrā un judikatūrā, pašvaldības ielai, kuru bez īpašas atļaujas var izmantot neierobežota sabiedrības daļa, ir publiskas lietas statuss (Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 17.10.2011. sprieduma lietā Nr. SKA-106/2011 [8] punkts). Savukārt publiskas lietas izmantošanā ir jāievēro zināmi principi, proti, publisku lietu var izmantot tikai tiesību normās noteiktā veidā un apjomā, kā arī visām personām jābūt vienlīdzīgām tiesībām izmantot publisku lietu (turpat [9] punktā).

Saistošo noteikumu Nr. 206 2.1. apakšpunkts paredz, ka maksas autostāvvietā ir speciāli mehānisko transportlīdzekļu novietošanai izveidota un aprīkota Pašvaldības valdījumā esoša teritorija, kas atrodas ielu kā publiskai lietošanai nodotu kompleksu inženierbūvju sarkano līniju robežās posmos, nosakot, ka Pašvaldības maksas autostāvvietu apsaimniekošanā ir ietverta autostāvvietu ierīkošana, apsaimniekošana, pārvaldīšana,

maksas par autostāvvietu lietošanu iekasēšana, piedziņa un riteņu bloķēšanas iekārtu pielietošana, maksas autostāvvietu lietošanas noteikumu ievērošanas kontrole.

Tādējādi saistošie noteikumi Nr. 206 ir izdoti, lai organizētu, regulētu un uzlabotu satiksmes plūsmu Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā, paredzot nosacījumus transportlīdzekļu novietošanai Pašvaldības valdījumā esošā teritorijā, kas atrodas ielu sarkano līniju robežās. No minētā izriet, ka ielu sarkano līniju robežās esošo Pašvaldības maksas autostāvvietu pamatfunkcija ir nodrošināt īslaicīgu automašīnu novietošanu, lai cilvēki varētu piekļūt pilsētas infrastruktūras objektiem, vienlaicīgi Pašvaldības stāvvietu maksas noteikšana ir līdzeklis, kā mazināt automobiļu koncentrēšanos pilsētas centrā un tādējādi arī sastrēgumu rašanos un kā risināt ekoloģisko jautājumu, kas ir viena no pašvaldības funkcijām. Autostāvvietu izveidošana ir pamatota ar satiksmes organizāciju Rīgas pilsētā, turklāt autostāvvietu noteikumu neievērošana traucē citiem autovadītājiem un tiešā veidā aizskar viņu kā sabiedrības daļas tiesības un intereses.

No minētā izriet, ka saistošo noteikumu Nr. 206 regulējumam ir leģitīms mērķis – satiksmes organizēšana, kas ir likumā “Par pašvaldībām” un Ceļu satiksmes likumā pašvaldībai noteiktais pārvaldes uzdevums.

Atbilstoši Pašvaldības pienākumiem un tiesībām, lai uzlabotu satiksmes plūsmu, nodrošinātu ielu uzturēšanu un tīrību, tajā skaitā samazinātu privātā autotransporta pārvietošanos pilsētas vēsturiskajā centrā, lai uzlabotu pārvietošanās ātrumu un pieejamību pilsētas centrā esošajiem objektiem u. c., Pašvaldība uz Pašvaldības izbūvētās, uzturētās inženierbūves un Pašvaldībai piederošās inženierbūves ir noteikusi maksu par Pašvaldības autostāvvietu lietošanu. Izpildot saistošajos noteikumos Nr. 206 un starp Pašvaldību un Rīgas pašvaldības sabiedrību ar ierobežotu atbildību “Rīgas satiksme” 13.07.2005. noslēgtajā deleģēšanas līgumā Nr. 484 “Par sabiedriskā transporta autotransporta un maksas stāvvietu pakalpojumu sniegšanu Rīgas pilsētā” (turpmāk – Līgums) uzliktos pienākumus, Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas satiksme” jau šobrīd veic (organizē) Pašvaldības maksas autostāvvietu ierīkošanu (autostāvvietu izveidi, ceļu zīmju izvietojumu, elektropieslēgumu izveidi, kases aparātu uzstādīšanu u. c.), organizē uzturēšanu (tīrīšanu, remontdarbu veikšanu u. c.), kā arī samaksas par Pašvaldības maksas autostāvvietu lietošanu iekasēšanu (organizē kontrolieru darbu (tajā skaitā veic darba samaksu kontrolieriem)), organizē SMS norēķinu veikšanu (norēķini ar mobilā tālruna starpniecību, izgatavo pēcapmaksas paziņojumus utt.), organizē Pašvaldības maksas autostāvvietu darba režīmu svētku dienās u. c. gadījumos, kad maksas autostāvvietu lietošana ir ierobežota.

Nemot vērā iepriekšminēto sadarbību, pašlaik sekmīgi īstenoto maksas autostāvvietu apsaimniekošanu, ierīkošanu un pārvaldīšanu, konstatējams, ka Rīgas pašvaldības sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “Rīgas satiksme” ir būtiska pieredze autostāvvietu apsaimniekošanā, ierīkošanā un pārvaldīšanā, kā arī ilgstoša un sekmīga sadarbība ar Pašvaldību. Nodrošinot pārvaldes uzdevuma izpildi, Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas satiksme” ir guvusi nozīmīgu pieredzi, kā arī tās rīcībā ir personāls un tehniskie resursi, kas ir nepieciešami pārvaldes uzdevuma kvalitatīvai un efektīvai veikšanai.

Vienlaicīgi uzskatāms, ka starp Rīgas pašvaldības sabiedrību ar ierobežotu atbildību “Rīgas satiksme” un maksas autostāvvietu lietotāju tiek noslēgts līgums par pakalpojumu sniegšanu, kura regulējums sniegts likumā “Par autoceļiem” un saistošajos noteikumos Nr. 206, atbilstoši kuram Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas satiksme” ir apņēmusies ierīkot, speciāli aprīkot maksas autostāvvietas, uzraudzīt un

kontrolēt to lietošanu, pretī no maksas autostāvvietu lietotājiem Rīgas domes vārdā saņemot saistošajos noteikumos Nr. 206 paredzētu attiecīgu samaksu, savukārt maksas autostāvvietu lietotājam atbilstoši šim tiesiskajam darījumam ir piešķirtas tiesības lietot maksas autostāvvietas, par saņemto pakalpojumu veicot saistošajos noteikumos Nr. 206 paredzētu attiecīgu samaksu Rīgas pašvaldības sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Rīgas satiksme".

Tādējādi saskaņā ar Līgumu un saistošajiem noteikumiem Nr. 206 Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rīgas satiksme" šobrīd nodrošina administratīvās teritorijas labiekārtošanu un dalību valsts nozīmes transporta infrastruktūras uzturēšanā un attīstībā. No minētā izriet, ka Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rīgas satiksme", nodrošinot maksas autostāvvietu lietotājiem iespēju novietot transportlīdzekļus tādās autostāvvietās, kas atrodas ielu sarkano līniju robežās, pilda Pašvaldības deleģēto autonomo funkciju.

Izvērtējot iepriekšminēto, secināms, ka pārvaldes uzdevuma deleģēšana Rīgas pašvaldības sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Rīgas satiksme" ir pieļaujama un lietderīga arī turpmāk. Pārvaldes uzdevuma deleģēšanas noteikumi iekļauti deleģēšanas līguma projektā.

Ņemot vērā minētos apsvērumus un pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 40. panta pirmo daļu un otro daļu un 41. panta pirmo daļu, 42. panta pirmo daļu, 43. panta otro daļu, 45. panta otro un trešo daļu, likuma "Par pašvaldībām" 15. panta pirmās daļas 2. punktu un ceturto daļu, 21. panta pirmās daļas 23. punktu, Rīgas dome nolēmj:

1. Deleģēt Rīgas pašvaldības sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Rīgas satiksme" no likuma "Par pašvaldībām" 15. panta pirmās daļas 2. punkta un Ceļu satiksmes likuma 4. panta pirmās daļas izrietošo pārvaldes uzdevumu – maksas autostāvvietu ierīkošanu, apsaimniekošanu, pārvaldīšanu un maksas autostāvvietu lietošanas noteikumu ievērošanas kontroli.

2. Apstiprināt pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līguma (turpmāk – Deleģēšanas līgums) projektu.

3. Noslēgt ar Rīgas pašvaldības sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Rīgas satiksme" (reģistrācijas Nr. 40003619950) Deleģēšanas līgumu ar termiņu līdz 01.07.2022., nosakot Deleģēšanas līguma stāšanos spēkā no 29.07.2021.

4. Pilnvarot Rīgas domes Satiksmes departamenta direktoru parakstīt Deleģēšanas līgumu.

5. Uzdot Rīgas domes Satiksmes departamentam trīs darba dienu laikā pēc Deleģēšanas līguma abpusējas parakstīšanas nosūtīt Deleģēšanas līgumu informācijai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.

6. Rīgas domes Komunikācijas pārvaldei publicēt Deleģēšanas līgumu Rīgas pilsētas pašvaldības portālā www.riga.lv piecu darba dienu laikā pēc tā noslēgšanas.

7. Noteikt, ka Rīgas pašvaldības sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Rīgas satiksme" Deleģēšanas līguma darbības laikā jaunus investīciju projektus maksas autostāvvietu

attīstībai ir tiesības uzsākt, tikai iepriekš tos saskaņojot ar Rīgas domes Satiksmes departamentu.

8. Rīgas domes Satiksmes departaments ir atbildīgs par lēmuma izpildi.

Rīgas domes priekšsēdētājs

M. Staķis

Aveniņa 67012712